

Załącznik nr 1 do Strategii
Polityki Społecznej
Województwa Opolskiego
na lata 2026-2030

**WOJEWÓDZKI PROGRAM WYRÓWNYWANIA SZANS OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA ICH WYKLUCZENIU
SPOŁECZNEMU NA LATA 2026-2030**

OPOLE, marzec 2026

Spis treści

Spis treści.....	3
1. Wstęp	4
2. Kierunki działań i priorytety	7
2.1. Osoby z niepełnosprawnościami – aktywne i samodzielne	7
2.2. Cele, priorytety i działania	8
2.3. Wskaźniki działań	12
3. Grupy docelowe	13
4. Realizatorzy Programu	13
5. Finansowanie Programu	13
6. Spodziewane efekty realizacji Programu.....	14
7. Monitoring.....	15

1. Wstęp

Podstawę do opracowania Programu wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałania ich wykluczenia społecznemu na lata 2026-2030, stanowi zapis art. 21 pkt 1 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który mówi, iż zadaniem samorządu województwa jest – opracowanie, aktualizowanie i realizacja strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej.

Program został opracowany w oparciu o nowe oraz znowelizowane akty prawne regulujące zasady i formy wsparcia w obszarze polityki społecznej, ukierunkowanego na wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu. W ramach udzielanej pomocy kluczowe znaczenie przypisano rozwojowi przedsiębiorczości społecznej, systemowi kształcenia kadr pomocy i integracji społecznej oraz inspirowaniu i promowaniu nowych rozwiązań w obszarze pomocy społecznej.

Na podstawie prawną Programu wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałania ich wykluczenia społecznemu na lata 2026-2030, składają się następujące ustawy:

- 1) z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025, poz.1214 z późn. zm.),
- 2) z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2025, poz. 581 z późn.zm),
- 3) z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2025 poz. 913 z późn. zm.),
- 4) z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025, poz. 1718),
- 5) z 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. z 2026, poz. 48),
- 6) z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2024, poz. 1673 z późn. zm.),
- 7) z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2025, poz. 1208),
- 8) z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2025, poz. 1338),
- 9) z 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz.U.2025, poz.806).

Na płaszczyźnie ogólnokrajowej i wojewódzkiej Program pozostaje w zgodności z zapisami :

- Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020-Nowy Wymiar Integracji, Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Polityki Społecznej wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo - Uczestnictwo – Solidarność (Uchwała Rady Ministrów nr 161 poz. 1169 z dnia 26 października 2018r.),
- Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Zrównoważonej Europy 2030 (European Commission COM(2019)22 of 30 January 2019),
- Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej,
- Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., (Dz. U. z 2012, poz. 1169)¹,
- Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego. Opolskie 2030,
- Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Opolskiego na lata 2026-2028.

Podstawą prawną działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami realizowanych w oparciu o niniejszy Program jest przywołana wyżej ustawa o rehabilitacji, gdzie w art.35 ust.1 pkt 1 nałożono na samorząd województwa obowiązek opracowania i realizacji wojewódzkich programów dotyczących wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Przywołane regulacje prawne tworzą warunki do realizacji programów opartych na konstytucyjnej zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w społecznościach lokalnych i indywidualnej aktywności osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i innymi dysfunkcjami.

Według danych GUS z Narodowego Spisu Powszechnego² przeprowadzonego w 2021 r. woj. opolskie zamieszkuje prawie 125 tys. osób z niepełnosprawnościami, co w porównaniu do danych ze NSP z 2011 r. wskazuje na wzrost około 30%. Odsetek osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie

¹ Ratyfikacja konwencji przez Sejm RP nastąpiła 15 czerwca 2012 r., a przez Prezydenta RP 6 września 2012 r. Dokumenty ratyfikacyjne zostały złożone Sekretarzowi Generalnemu ONZ 25 września 2012 r.

² Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>

ludności województwa różni się istotnie pomiędzy powiatami – najwyższy udział zanotowano w powiecie głubczyckim (16,14%), prudnickim (14,79%) i brzeskim (14,78%). Natomiast najniższy odsetek występuje w powiecie opolskim (11,06%), krapkowickim (11,28%) oraz w mieście Opolu (11,96%). W końcu grudnia 2024 r. w województwie opolskim 1,5 tys. osób z niepełnosprawnościami posiadało status osoby bezrobotnej, a w urzędach pracy znajdowało się 0,6 tys. ofert skierowanych do osób z niepełnosprawnościami, tj. 2,5% wszystkich ofert pracy zgłoszonych dla bezrobotnych.³

Zróżnicowanie to odzwierciedla lokalne uwarunkowania demograficzne, społeczne i infrastrukturalne, co wymaga dostosowania kierunków działań i form wsparcia do specyfiki poszczególnych powiatów. Polityka społeczna regionu powinna zatem uwzględniać indywidualne potrzeby społeczności lokalnych, wzmacniać dostępność usług dla osób z niepełnosprawnościami i wspierać rozwój lokalnych systemów wsparcia w środowisku zamieszkania.

Z analizy danych wynika, że obecność osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy jest wciąż znacznie niższa niż mogłaby być w rzeczywistości. Często wiąże się to z niższym poziomem wykształcenia, co z kolei przekłada się na trudności w znalezieniu zatrudnienia, w tym formy bezrobocia utrzymujące się dłużej. W tej grupie nadal niewielu jest korzystających ze szkoleń i przekwalifikowania zawodowego. Dodatkowe bariery tworzą uprzedzenia i stereotypy, a także ograniczona wiedza pracodawców o przepisach wspierających zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami oraz o specyfice związanych z niepełnosprawnością wyzwań. Budowanie bardziej otwartego nastawienia pracodawców i pracowników pełnosprawnych jest jednym z ważnych elementów wyrównywania szans i integracji zawodowej.

Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałania ich wykluczenia społecznemu na lata 2026-2030 wpisuje się w europejską politykę społeczną, której zasady zostały określone w dokumencie pn. Zrównoważona Europa do 2030, którego główne założenia i cele to zrównoważony

³ Osoby z niepełnosprawnościami na rynku pracy w województwie opolskim w 2024 r., Informacja sygnalna Urząd Statystyczny w Opolu, 31.03.2025 r., <https://opole.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/praca-wynagrodzenie/osoby-z-niepelnosprawnosciami-na-ryнку-pracy-w-województwie-opolskim-w-2024-r-5,12.html#>, s.1, (z dnia 07.11.2025 r.).

wzrost gospodarczy, tworzenie miejsc pracy, walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, równość płci. Jednym z przyjętych w ww. dokumencie celów jest obniżenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Obecnie Unia Europejska zwraca uwagę na działania mające na celu niwelowanie różnic regionalnych, wprowadzanie spójności społecznej, wyrównywanie szans edukacyjnych oraz zwalczanie dyskryminacji na rynku pracy. Prowadząc politykę równości, dąży do traktowania równo wszystkich obywateli bez względu na płeć, pochodzenie czy stopień wykształcenia.

2. Kierunki działań i priorytety

2.1. Osoby z niepełnosprawnościami – aktywne i samodzielne

Osoby z niepełnosprawnościami w życiu codziennym napotykają wiele barier, które nie pozwalają na pełne zaspokojenie ich praw oraz na realizację potrzeb społecznych i zawodowych. Niepełnosprawność wskutek uprzedzeń i stereotypów, które funkcjonują w społeczeństwie, marginalizacji społecznej spowodowanej także poprzez bariery komunikacyjne w dużej mierze utrudnia uzyskanie pracy, wykształcenia oraz samorealizacji osób z niepełnosprawnością. Polityka społeczna wobec osób z niepełnosprawnością powinna zatem uwzględniać wiele dziedzin życia społeczno-gospodarczego i realizować kompleksowe działania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej tej grupy osób. Podstawą prawną działań na rzecz osób z niepełnosprawnością, realizowanych w oparciu o niniejszy program jest ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, gdzie określono zadania samorządu województwa, którego głównym celem jest wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością, przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu oraz wyrównywanie szans w zakresie zatrudniania osób z niepełnosprawnościami.

Integracja zawodowa i społeczna osób zaliczonych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym stanowi jedno z największych wyzwań dla polskich instytucji zajmujących się szeroko rozumianą polityką społeczną. Jest to związane z narastającym zjawiskiem długotrwałego bezrobocia oraz brakiem dostosowania osób z grup szczególnego ryzyka do potrzeb rynku pracy. Na szczególne ryzyko narażone są przede wszystkim osoby z niepełnosprawnością, długotrwale korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, które pomimo podejmowanych

wysiłków nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności życiowych, znaleźć zatrudnienia i usamodzielnąć się. Potrzebują one kompleksowego wsparcia, stworzenia warunków do integracji ze społeczeństwem i pomocy w przezwyciężeniu problemów, którym są obarczone.

2.2. Cele, priorytety i działania

Cel główny: stworzenie warunków dla pełnego udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym

Cel szczegółowy 1: wzmacnianie włączania społecznego i zawodowego osób z niepełnosprawnościami

Propozycja działań:

- **Wsparcie samodzielności i niezależności**
 - finansowanie i doradztwo w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego i treningowego, asystentury, technologii wspomagających, usług środowiskowych i rehabilitacyjnych;
 - dofinansowanie adaptacji i remontów obiektów oraz infrastruktury w myśl projektowania uniwersalnego z uwzględnieniem projektowania uniwersalnego zgodnie z Konwencją ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych;
 - szkolenia dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie zarządzania codziennym funkcjonowaniem, korzystania z dostępnych usług i narzędzi.
- **Aktywizacja zawodowa i edukacyjna**
 - programy szkoleniowe, kursy i przekwalifikowania odpowiadające lokalnym potrzebom rynku pracy;
 - wsparcie w zdobyciu i utrzymaniu zatrudnienia, w tym doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, zatrudnienie subsydiowane;
 - współpraca z pracodawcami w zakresie dostosowań stanowisk, informacji o dostępnych rozwiązaniach prawnych i wsparciach.
- **Promowanie pozytywnych postaw i przeciwdziałanie wykluczeniu**
 - kampanie informacyjne, warsztaty i szkolenia dla pracodawców i społeczności lokalnych;
 - działania edukacyjne w szkołach i instytucjach kultury, pokazujące kompetencje i potencjał osób z niepełnosprawnościami;

- upowszechnianie dobrych praktyk i przykładów udanej integracji społeczno-zawodowej.
- **Łatwy dostęp do informacji i komunikacji**
 - zapewnienie materiałów i dokumentów w formatach dostępnych, z użyciem powiększania tekstu, syntezy mowy, tłumaczeń na PJM, wsparcia asystenta itp.;
 - utrzymanie i rozwój baz danych oraz kanałów informacyjnych o dostępnych usługach i formach wsparcia.

Cel szczegółowy 2: profilaktyka i ograniczanie skutków niepełnosprawności

Propozycje działań:

- **Zwiększanie dostępności usług i wsparcia w miejscu zamieszkania**
 - rozwój usług rehabilitacyjnych, środowiskowych, w tym opiekuńczych;
 - wspieranie inicjatyw liderów lokalnych i organizacji działających w społecznościach, w tym finansowanie na rozwój usług;
 - rozwijanie usług środowiskowych zapewniających możliwie ciągły i elastyczny dostęp do wsparcia, adekwatny do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- **Diagnoza i przygotowanie do aktywizacji społecznej**
 - prowadzenie badań i diagnoz ograniczeń w samodzielności;
 - opracowanie programów indywidualnych ścieżek wsparcia, które przygotowują do uczestnictwa w edukacji, życiu społecznym i zawodowym.
- **Działania uświadamiające i edukacyjne dla rodzin i opiekunów**
 - warsztaty, poradnictwo, materiały informacyjne pomagające rozumieć potrzeby i możliwości osób z niepełnosprawnościami;
 - wsparcie w budowaniu kompetencji opiekuńczych i aktywizujących, aby rodziny mogły skuteczniej wspierać samodzielność i uczestnictwo.
- **Inicjowanie kompleksowych rozwiązań**
 - tworzenie lokalnych i regionalnych modeli współdziałania sektorów: zdrowia, pomocy społecznej, edukacji, rynku pracy;
 - pilotaże nowych form wsparcia, monitorowanie efektów i ich skalowanie.
- **Tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, kulturalnym, rekreacyjnym i sportowym poprzez:**

- rozwój lokalnych programów aktywności społecznej opartych na zainteresowaniach i potencjale osób z niepełnosprawnościami;
- wspieranie tworzenia grup samopomocowych, klubów zainteresowań i inicjatyw środowiskowych sprzyjających integracji społecznej;
- współpracę z instytucjami kultury, sportu i rekreacji w zakresie włączania osób z niepełnosprawnościami do ogólnodostępnej oferty programowej.

Cel szczegółowy 3: zwiększenie efektywności działań instytucji i organizacji

Propozycja działań:

- **Koordinacja i współpraca międzysektorowa**
 - platformy współdziałania i sieci partnerskie między samorządami, NGO, pracodawcami, środowiskiem edukacyjnym i instytucjami rynku pracy;
 - tworzenie lokalnych i regionalnych modeli współdziałania sektorów: zdrowia, edukacji, rynku pracy, transportu publicznego;
 - wspólne projekty i programy, w tym finansowane ze środków PFRON, UE i innych źródeł, ukierunkowane na integrację społeczno-zawodową;
 - wzmacnianie udziału przedstawicieli środowisk lokalnych (w tym seniorów i osób z niepełnosprawnościami) w procesach konsultacyjnych i opiniotwórczych dotyczących organizacji usług społecznych
 - prowadzenie wspólnej bazy danych zawierającej informacje o dostępnych dofinansowaniach, formach wsparcia finansowego i pomocy dla osób z niepełnosprawnościami.
- **Profesjonalizacja i wsparcie organizacji**
 - szkolenia, doradztwo, mentoring dla kadr organizacji i instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami;
 - dofinansowanie kosztów funkcjonowania i rozwoju usług, w tym zakładów aktywności zawodowej oraz ekonomii społecznej.
- **Usprawnienie systemu diagnozy i monitoringu**
 - tworzenie i aktualizacja baz danych o osobach z niepełnosprawnościami, instytucjach, infrastrukturze i dobrych praktykach;
 - regularny monitoring rynku pracy i sytuacji społecznej, analiza efektów działań i dostosowywanie strategicznych decyzji.
- **Zwiększanie dostępu do usług i technologii**

- wsparcie rozwiązań w zakresie transportu, informacji, komunikacji, technologii pomocniczych i systemów IT;
- wspieranie rozwiązań zwiększających dostępność transportową dla osób z niepełnosprawnościami, w tym rozwój usług transportu specjalistycznego i dostosowanego;
- promowanie i finansowanie usług aktywizacji społeczno-zawodowej i zatrudnienia zarówno na chronionym, jak i otwartym rynku pracy.
- **Upowszechnianie i finansowanie dobrych praktyk**
 - granty, konkursy, wsparcie rzeczowe dla oddolnych inicjatyw lokalnych;
 - dzielenie się przykładami skutecznych działań, aby inspiracja przekładała się na kolejne projekty w regionie.

Osoby z niepełnosprawnościami są grupą znajdującą się w trudnej sytuacji na rynku pracy ze względu na różne bariery występujące w otoczeniu oraz deficyty kompetencyjne i edukacyjne. W województwie opolskim udział bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2024 r. wynosił 7,3 %. Niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba odgrywają coraz większą rolę w strukturze powodów udzielania pomocy społecznej. Jest to postępujący proces związany m.in. ze starzeniem się populacji w regionie i rozwojem chorób przewlekłych związanych bezpośrednio z postępem cywilizacyjnym. Osoby z niepełnosprawnościami oraz ich rodziny znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na koszty ponoszone w związku z występowaniem niepełnosprawności w rodzinie.

Zgodnie z zapisami Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, opracowywanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu na okres trzyletni, kładzie się nacisk na rozwój spersonalizowanych i niedrogich usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, a kluczowym kierunkiem działań w najbliższej przyszłości będzie przejście od opieki instytucjonalnej do wsparcia realizowanego właśnie w środowisku lokalnym.

W dalszym ciągu wsparcie osób niesamodzielnych lub zależnych opiera się w dużej mierze na wsparciu instytucjonalnym. Należy podjąć wszelkie działania w kierunku przejścia rozwoju wsparcia środowiskowego udzielanego na poziomie społeczności lokalnych. W związku z tym konieczne jest konsekwentne wzmacnianie lokalnych

usług środowiskowych i ich lepsze powiązanie z systemem wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, aby realnie zmniejszać zależność od opieki instytucjonalnej. Przyjęte kierunki rozwoju, oparte na regionalnej diagnozie i dokumentach strategicznych, powinny stać się punktem odniesienia przy dalszym planowaniu i monitorowaniu rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami, tak aby zmiany te były spójne, skuteczne i dostosowane do potrzeb lokalnych społeczności.

2.3. Wskaźniki działań

Tabela 1. Wskaźniki rezultatu do kierunków działań

Wskaźnik rezultatu	Wartość oczekiwana w 2030 roku	Źródło danych
Liczba osób w rodzinach świadczeniobiorców pomocy społecznej, którym udzielono pomocy z tytułu niepełnosprawności	8 459	MRPiPS, OZPS
Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP	1 250	GUS/WUP
Liczba utworzonych miejsc w mieszkaniach wspomaganych i treningowych	150	ROPS/OUW
Liczba organizacji/instytucji realizujących zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami	75	ROPS
Liczba inicjatyw i działań skierowanych do osób z niepełnosprawnościami oraz kadry instytucji pomocy i integracji społecznej	300	ROPS

3. Grupy docelowe

Grupę docelową będącą zarazem odbiorcą „Programu wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałania ich wykluczenia społecznemu na lata 2026-2030” stanowią:

- osoby z niepełnosprawnością,
- rodziny i opiekunowie osób z niepełnosprawnością,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- podmioty lecznicze,
- placówki edukacyjne,
- przedsiębiorstwa.

4. Realizatorzy Programu

Kluczowymi partnerami realizacji działań stanowiących operacjonalizację Programu są w szczególności:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- jednostki samorządu terytorialnego;
- instytucje rynku pracy;
- instytucje pomocy i integracji społecznej;
- organizacje pozarządowe;
- instytucje edukacyjne;
- instytucje kultury;
- podmioty ekonomii społecznej;
- ośrodki wsparcia ekonomii społecznej;
- instytucje otoczenia biznesu;
- przedsiębiorcy/ pracodawcy.

5. Finansowanie Programu

Finansowanie zadań przewidzianych w Programie będzie oparte przede wszystkim na środkach zewnętrznych i partnerskich, z szerokiego wachlarza źródeł. Należą do nich m.in. budżet państwa, PFRON, fundusze unijne, w tym program FEO 2021–2027, oraz różne fundusze grantowe. Wkład ze środków własnych samorządu

województwa, jednostek samorządu terytorialnego czy realizujących zadania podmiotów jest traktowany jako uzupełnienie, a nie jedyne źródło; jego rola zależy od możliwości pozyskania i łączenia różnych strumieni finansowania. Dzięki takiemu podejściu program zyskuje elastyczność i większą szansę na realizację działań, nawet gdy skala środków z jednego z źródeł jest ograniczona, co wpisuje się w praktykę równoległego wykorzystywania różnych zasobów w planach i strategiach regionalnych.

6. Spodziewane efekty realizacji Programu

W efekcie całościowego wdrożenia programu spodziewane jest stopniowe przejście od opieki instytucjonalnej do wsparcia środowiskowego, większa niezależność osób z niepełnosprawnościami, lepsze warunki do uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym oraz silniejszy, bardziej spójny system usług społecznych w regionie.

1. Większa samodzielność i udział w życiu społecznym

- Zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami korzystających ze wsparcia środowiskowego, zamiast z opieki instytucjonalnej.
- Wyraźny wzrost udziału w aktywnościach społecznych, kulturalnych i obywatelskich, dzięki łatwiejszemu dostępowi do usług, informacji i komunikacji.

2. Wyższy poziom zatrudnienia i stabilizacji zawodowej

- Większe zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy, a także w obszarze III sektora czy zakładach pracy chronionej, dzięki programom szkoleniowym, doradztwu i wsparciu pracodawców.

3. Lepsza dostępność i jakość usług lokalnych

- Rozbudowa i usprawnienie usług rehabilitacyjnych, opiekuńczych, środowiskowych oraz innych, w miejscu zamieszkania, zgodnie z założeniem przechodzenia od działań instytucjonalnych do środowiskowych.
- Wyraźna poprawa dostępności niedrogich usług społecznych, dostosowanych do konkretnych potrzeb lokalnych społeczności oraz do

standardów zawartych w regionalnych dokumentach strategicznych dotyczących rozwoju usług i deinstytucjonalizacji.

4. Zwiększenie świadomości i neutralizacja barier społecznych

- Zmniejszanie uprzedzeń i stereotypów wśród pracodawców poprzez kampanie, warsztaty, edukację i prezentację dobrych praktyk zatrudniania OzN.
- Wyższy poziom wiedzy o dostępnych rozwiązaniach prawnych i wsparciu, co prowadzi do lepszego wykorzystania istniejących programów i środków.

5. Skuteczniejsza koordynacja działań i stabilność systemu wsparcia

- Powołanie i utrzymanie zintegrowanych baz danych, narzędzi monitoringu i platform współpracy, co umożliwia szybsze reagowanie na potrzeby oraz planowanie działań w oparciu o aktualne dane.
- Wzrost liczby partnerstw międzysektorowych, lepsza profesjonalizacja organizacji i instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami, a także bardziej efektywne wykorzystanie dostępnych funduszy.

6. Lepsze dopasowanie oferty do lokalnych potrzeb

- Wykorzystanie wyników badań i lokalnych diagnoz do tworzenia programów i usług w poszczególnych gminach i powiatach dopasowanych do potrzeb i lokalnych uwarunkowań.
- Wzrost satysfakcji i odczuwanej użyteczności programów przez osoby z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów.

7. Monitoring

Ze względu na przyjęty, pięcioletni okres realizacji Programu wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałania ich wykluczenia społecznemu na lata 2026-2030 w województwie opolskim, zakłada się sukcesywną analizę przyjętych działań i wskaźników, zgodnie z systemem monitoringu przyjętym w Strategii Polityki Społecznej Województwa Opolskiego na lata 2026-2030.

Jednocześnie zmiany w dokumencie będą dokonywane jedynie w wyjątkowych sytuacjach, spowodowanych potrzebami regionalnymi lub krajowymi.